

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 282/2018 vp)

Ehdotus 50 % ennakonpidätykseksi eräissä tilanteissa on kannatettava

Esitykseen sisältyvä ehdotus 50 prosentin ennakonpidätyksestä Suomessa yleisesti verovelvollisen osingonsaajan saamasta osingosta, jos verovelvollinen jää tunnistamattomaksi, on kannatettava.

Ehdotettu uusi osinkojen lähdeveromenettely olisi todennäköisesti toimimaton ja haitallinen suomalaisyritysten pääomahuollolle

Hallituksen esitys on osinkojen lähdeverotusta koskevin osin asian merkittävyyteen nähden puutteellisesti valmisteltu.

Hallituksen esitykseen sisältyvät *arviot alkuperäisestä ongelmasta ja esityksen vaikutuksista* ovat sangen vajavaiset, mihin mm. lainsäädännön arviointineuvosto on myös kiinnittänyt huomiota.

Esityksessä nojaututaan nykytilan arvion osalta verohallinnon vuosien 2005 – 2008 tietojen perusteella laatimaan raporttiin. Raporttia ei ole päivitetty tuoreemmilla tiedoilla, vaikka toimintaympäristö kansainvälisessä verotuksessa on olennaisesti muuttunut kuluneen vuosikymmenen aikana. Nykytilan arviointi on muutoinkin hyvin ylimalkainen, ja mahdollisen verovajeen ja siten esityksen perustana olevan alkuperäisen ongelman suuruusluokka jää hyvin hataran arvion varaan.

Huomionarvoista on, että esitystä valmisteltaessa ei ole ilmeisesti lainkaan otettu huomioon tai arvioitu sitä, että yksinkertaistetusta menettelystä luopuminen lähtökohtaisesti *alentaisi osinkojen lähdeverokertymää*. 15 % verokantaa sovelletaan nykyisellään yksinkertaistetussa menettelyssä myös maksettaessa osinkoja niihin 18 valtioon, joissa sopimuksen mukainen verokanta on alempi kuin 15 % (mm. Iso-Britannia, Ranska, Irlanti, Kiina, Intia ja Venäjä). Näissä tilanteissa vero perittäisiin jatkossa sopimuksen mukaisen alemman prosentin mukaan (tai jätettäisiin kokonaan perimättä, jos sopimuksen mukainen verokanta on 0 %), jolloin *perittävän veron määrä pienenis*i. Asia on fiskaalisesti merkittävä, koska osinkojen lähdeverotuotoista 315 miljoonaa euroa eli yli 85 % kertyy nyt poistettavaksi ehdotetussa yksinkertaistetussa menettelyssä. Asiaa koskevien tilastojen ja vaikutusarvioiden puuttuessa hallituksen

esityksestä on mahdoton arvioida, missä määrin ehdotus toteutuessaan alentaisi lähdeverokertymää.

Ehdotuksen mukaisen uuden *lähdeveromenettelyn toimivuus on lisäksi hyvin epävarmaa*. Ehdotus perustuu olettamukselle, että kotimaisten pankkien lisäksi myös ulkomaiset säilyttäjäpankit kattavasti rekisteröityisivät Suomen Verohallinnon säilyttäjärekisteriin ja muokkaisivat tietojärjestelmänsä ja toimintatapansa vastaamaan Suomen Verohallinnon uudessa ehdotetussa menettelyssä asettamia edellytyksiä. Lisäksi säilyttäjäpankkien oletetaan sitoutuvan ehdotuksessa esitettyyn sängen ankaraan vastuuseen (ml. veron ja liitännäisseuraamusten maksuunpano suoraan ko. pankille ja lisäksi myös osinkoa jakavalle yhtiölle) mahdollisissa virhetapauksissa.

Ei ole realistisesti odotettavissa, että nämä esityksen perustana olevat oletukset toteutuisivat.

Tällöin lähdevero todennäköisesti perittäisiin monissa tapauksissa varmuuden vuoksi täysimääräisenä, eli (ehdotetun veronkorotuksen jälkeen) 35 % suuruisena. Tämä *heikentäisi suomalaisyritysten osakkeiden kiinnostavuutta sijoituskohteena ja vaikeuttaisi siten yritysten oman pääoman ehtoista rahoitusta*. Koska velkarahoituksen saatavuus kytkeytyy yrityksen oman pääoman vahvuuteen, muutoksella olisi myös huomattava heijastusvaikutus lainarahoitukseen.

Veron periminen varmuudeksi täysimääräisenä johtaisi myös lähdeveron palautushakemusten moninkertaistumiseen. Koska ulkomaisilla toimijoilla ei tyypillisesti ole mahdollisuutta Suomessa tavanomaisten sähköisten tunnistautumismenetelmien (mm. suomalaiset verkkopankkitunnukset) käyttämiseen, palautusprosessit perustuisivat käytännössä pitkälti osakkeenomistajien vuosittain paperimuodossa toimittamiin palautushakemuksiin. Ottaen huomioon suomalaisten pörssiyhtiöiden laaja ulkomainen omistus (yksin Nokia Oyj:llä lienee vajaa miljoona ulkomaista osakkeenomistajaa), hakemusten lukumäärä ja niiden asianmukaiseen käsittelyyn vaadittavat resurssit voisivat muodostua erittäin huomattaviksi. On käsityksemme mukaan kyseenalaista, kykenisikö Verohallinto ilman merkittäviä lisäresursseja asianmukaisesti ja nopeasti käsittelemään esimerkiksi useampia satojatuhansia paperilomakkeella toimitettuja lähdeveron palautushakemuksia vuosittain. Todettakoon vertailun vuoksi, että yksityishenkilöiden veroilmoituksia jätettiin vuonna 2017 paperimuodossa noin 620 tuhatta.

Huomiota tulee kiinnittää myös siihen, että lähdeveron palautusmenettelyihin liittyy huomattavia väärinkäytösriskejä (mm. Tanskassa lähdeveron palautusmenettelyä väärinkäytettiin miljardiluokan veropetoksessa). Tästäkin syystä olisi tärkeää välttää nyt käsillä olevan ehdotuksen kal-

taisia heikosti harkittuja menetelmä uudistuksia, jotka käytännössä johtaisivat lähdeveron pidättämiseen varmuuden vuoksi korkean prosentin mukaan ja palautushakemusten määrän moninkertaistumiseen.

Ehdotuksia ei tule hyväksyä, vaan asia tulee palauttaa jatkovalmisteluun

Yksinkertaistetun lähdeveromenettelyn korvaamiseen liittyviä lakiehdotuksia ei yllä olevin perustein tule hyväksyä. Asia tulee palauttaa laajapohjaiseen jatkovalmisteluun. Jatkovalmistelussa tulisi varmistaa, että lähdeveromenettelyn mahdolliset muutokset ovat käytännössä toimivia eivätkä vaaranna Suomen pääomamarkkinoiden toimivuutta ja suomalaisyhtiöiden rahoitusmahdollisuuksia.

Toissijaiset ehdotukset haittavaikutusten rajoittamiseksi

Mikäli esitetty lainsäädäntö kuitenkin hyväksyttäisiin ilman jatkovalmistelua, EK esittää seuraavia muutoksia ja toimenpiteitä, joilla pyrittäisiin rajoittamaan esityksen haitallisia vaikutuksia suomalaisyritysten pääomahuoltoon:

- **Luovuttaisiin** ehdotetusta nykyisen **30 % lähdeverokannan** sanktionluonteisesta **korottamisesta 35 %:iin**, jotta ulkomaisille sijoittajille välittyvä kuva Suomen pääomamarkkinoiden verotuksellisesta toimintaympäristöstä ei heikkenisi niin olennaisesti.
- Osingon **maksajan eli liikkeeseenlaskijan verovastuuta** koskevia säännöksiä on selkiytettävä esityksessä huomioon ottaen se, että maksajalla on käytännössä hyvin vähäiset mahdollisuudet vaikuttaa veron perimisen oikeellisuuteen. Tällaisenaan esityksen säännökset johtavat liikkeeseenlaskijan kannettavaksi koituvaan hallitsemattomaan oikeudelliseen riskiin veron maksun oikeellisuudesta, mitä ei voida pitää hyväksyttävänä.
- Valtiovarainministeriön edellytettäisiin ryhtyvän toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että
 - o 1) **Verohallinnolla olisi riittävät henkilö- ja tietotekniset resurssit** oletettavasti erittäin suuren lähdeveron palautushakemusten määrän käsittelyyn;
 - o 2) palautushakemusten tekemistä varten luotaisiin **sähköinen hallinnollisesti yksinkertainen järjestelmä**; ja että
 - o 3) tuoton maksun viivästymisen lieventämiseksi **sijoittajan tulisi olla oikeutettu käynnistämään palautusprosessi jo maksuvuoden kuluessa**.

- Valtiovarainministeriön tulisi **raportoida valtiovarainvaliokunnalle** näiden toimenpiteiden edistymisestä kesäkuun 2020 loppuun mennessä.